У пошані до піонерів – лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 65. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 6-го КВІТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 6, 1971 No. 65. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 5 квітня 1971

В АМЕРИЦІ

МОНЕТНИЙ ДВІР У САН ФРАНСІСКО, який звичайно є бездіяльним, приступив до карбування особливих монет: впродовж 4 років там будуть карбувати срібні доляри з зображенням президента Двайта Айзенгавера, кількістю в 150 мільйонів штук. Однак, такі монети коштуватимуть дорожче, ніж один доляр, в залежності від відсотка чистого срібла, і їх продаватимуть переважно нумізматам-колекціонерам в ціні від 3 до 10 долярів за штуку.

СЕНАТОР ГЮБЕРТ ГОМФРІ СКАЗАВ у розмові із студентами у Вашинґтоні, що він ще не знає, чи буде кандидувати на президента ЗСА в 1972 році, але повідомить про це восени. Сен. Гомфрі хоче наперед довідатися про всіх інших кандидатів на ті вибори, і тоді винести рішення.

ДВА КОНСЕРВАТИВНІ ДЕМОКРАТИ із стейту Джорджія виступили в Конґресі проти війни у В'єтнамі, шкодячи таким чином солідному південно - демократичному блькові сенаторів, які підтримують антикомуністичну війну. Тим часом, сенатори - республіканці розпочали протиатаку на тих, хто критикує в'єтнамську війну, кажучи, що вони „сприяють нашому ворогові".

НАЙВИЩИЙ СУД НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ визнав нелеґальним стягання по 50 долярів від власників авт, які були відповідно запарковані і тому їх треба було перевозити де-інде з допомогою поліції. В рішенні суду сказано, що штраф у 50 долярів є занадто великий і ніяк не відповідає тій праці, яку треба виконати, щоб перетягти авто в інше місце. Але голова Корпораційної Ради Ню Йорку Л. Ранкін сказав, що місто негайно внесе відклик на таке рішення суду.

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ У ВАШИНҐТОНІ ПОВІДОМИВ, що після двомісячного зменшення — безробіття почало зростати і вже досягло 6-ти відсотків усієї робочої сили в ЗСА, або 5,2 мільйона осіб. За березень кількість безробітних зросла ще на 150 000 людей. Однак, мають постійне місце праці у всій країні 78,5 мільйона осіб.

ПОЖЕЖНИКИ В НЮ ЙОРКУ ДОМАГАЮТЬСЯ підвищення платні при заключенні нового контракту праці і погрожують, що почнуть усі масово „хворіти", коли не дістануть свого. Але комишенер Роберт Лаврі попередив 11 300 пожежників Ню Йорку, що він позбавить праці кожного, хто злонавмисно в ці дні проголосить сам себе нібито хворим.

ПІД ЧАС РОЗМОВИ ІЗ СТУДЕНТАМИ Єйльського Університету в Ню Гейвені сенатор Віллям Фулбрайт, демократ, відповідав на різні запитання. На те, чи буде президентом ЗСА жінка, сенатор відповів: „Жінок більше, як чоловіків, вони фізіологічно міцніші, мають більше грошей і вони живуть довше, ніж ми. Жінка може стати Президентом ЗСА, але для цього жінки повинні висувати кандидаток". Сенатор Фулбрайт є головою Сенатської Комісії закордонних відносин.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИГРАШ СТЕЙТОВОЇ ЛЬОТЕРІЇ в Ню Джерзі припав минулого тижня на службовця Майкела Монтелла. Коли він повідомив про це свою дружину, та не повірила, бо тоді був день „обманів" — 1-го квітня. Але врешті - решт переконалась, коли те повідомлення потвердив і приятель її чоловіка.

У СВІТІ

В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ ЗРОСТАЄ тенденція, щоб сесію Генеральної Асамблеї восени 1972 року перевести у Женеві, а не в Ню Йорку. Прихильники тієї ідеї висувають такі арґументи: дорогі помешкання в Ню Йорку, зріст злочинства, труднощі паркування авт, прикрощі для кольорових делеґатів і — президентські вибори, що відбудуться в ЗСА у 1972 році. Однак це мала м бути тільки одна сесія поза Ню Йорком, з залишенням тут постійної головної квартири ОН.

У КАСТО В БЕЛЬГІЇ, НЕДАЛЕКО БРЮССЕЛЮ, ЗНАХОДИТЬСЯ головна квартира збройних сил Атлантійського пакту (НАТО), яка 2 квітня ц. р. відзначала 20-тиріччя свого існування, від часу, коли першим головним командантом і організатором тієї головної квартири був Д. Д. Айзенгавер. Президент Ніксон прислав ґратуляційну депешу на руки головного команданта ген. Ендрю Ґудпейстера, з підкресленням, що існування НАТО і їх збройних сил треба завдячувати 20-тирічний мир.

У ВАТИКАНСЬКОМУ ЖУРНАЛІ „ЛЯ СІВІЛЬТА КАТТОЛІКА" ПОЯВИЛИСЬ ревеляції єзуїтського історика о. Роберта Ґрагама, що за два місяці перед скиненням на Гірошіму й Окінаву перших двох атомових бомб — американський Уряд Стратегічної Служби звернувся за посередництвом Ватикану до Японії з пропозицією замирення. Дотичний ватиканський духовник Еджідіо Ваноцці є тепер кардиналом, у живих ще теж японський дипломат і американський генерал, які брали участь у тій невдачній спробі, яку японський уряд знехтував — на своє нещастя.

24-ИЙ КОНҐРЕС КОМПАРТІЇ СССР СТАВ тереном, на якому переводять „культ особи" першого секретаря совєтської компартії Леоніда Брежнєва. Більшість промовців у Москві прославляють його на всі лади з вичислюванням його офіційного титулу та не називаючи його фамілярно, як це бувало раніше, „товаришем".

БРИТІЙСЬКЕ ЛЕТУНСТВО ЕВАКУЮВАЛО своїх перших 102 особи з Східнього Пакістану до Сінґапуру. Евакуйовані британці стверджують брутальність, з якою пакістанські вояки ставляться супроти східніх пакістанців. Пакістан погодився евакуювати власними літаками американських громадян із Східнього Пакістану і таким чином відпала потреба висилати туди з бази в Таі (Сіяму) американські військові транспортні літаки до Східнього Пакістану.

Помер Михайло Табачук, піонер і предсідник 97-го Відділу УНСоюзу

До Головної Канцелярії наспіла вістка, що 27-го березня ц. р. помер на 82-му році життя Михайло Табачук, піонер УНСоюзу, який був одним із основників 97-го Відділу УНСоюзу в Пассейку, Н. Дж., та його секретарем впродовж 30 років і предсідником останніх 5 років. Покійний народився в 1889 році в селі Тамашівці, пов. Калуш, прибув до Америки молодим юнаком та включився в громадське життя від перших років побуту в Пассейку. Слідами Покійного пішов його син Василь Табачук, який перебрав від батька пост секретаря Відділу.

Оборонці очікують швидкого рішення президента Ніксона в справі поручника Келлі

Після декрету президента Ніксона, щоб звільнити з ув'язнення, засуджений на досмертну в'язницю поручник Келлі поздоровляє іншого старшину, свобідно проходжуючись по військовому таборі у Форт Беннінґ. На фото зліва — особиста секретарка поручника Келлі полагоджує сотні листів, що приходять на його адресу. В деяких листах є гроші, призначені на його дальшу оборону.

Вашингтон. — Президент Ніксон минулої суботи заявив, що він сам перевірить та винесе рішення в справі засуду поручника Вілліяма Л. Келлі на досмертну в'язницю за свідоме вбивство щонайменше 22 цивільних осіб у В'єтнамі три роки тому. Оборонець засудженого адвокат Джордж В. Латтімер, що був раніше головою військового апеляційного суду, висловив багато доброї надії, що президент Ніксон винесе своє рішення в цій справі і зменшить або скасує вирок ще заки почнеться довга процедура перегляду цієї справи військовими судами. Президент Ніксон, як рівночасно головний командант збройних сил Америки, має право на рішення в таких справах. Перегляд справи вищими інстанціями військового судівництва міг початися щойно за два-три місяці, як судові стенографи приготують повний протокол перебігу судової розправи, що довела до засуду поручника ствердив, що швидке рішення президента Ніксона в справі того засуду буде „ліпше для підсудного і для країни". Президент Ніксон уже раніше видав доручення, щоб на час перевірки засуду поручника Келлі звільнити з ув'язнення і тільки поставити під легку домашню охорону у військовій станиці у Форт Беннінґ в Джорджії. Тим часом, до Білого Дому, як до інших інстанцій федерального уряду, дальше напливають численні депеші від громадян з проханнями перевірити засуд і покарання для поручника Келлі. Ці депеші, як запевняють речники Білого Дому, мали вплив на рішення президента Ніксона, щоб звільнити засудженого з ув'язнення на час перевірки засуду та на заяву про швидку перевірку справи самим Президентом.

Сенатор Гюз запропонує створення міжнародної комісії юристів

Вашинґтон, Д. К. — Сенатор Гаролд Гюз із Йови, повідомив, що після Великодня він внесе законопроєкт про створення міжнародної комісії юристів, яка мала б визначити якийсь міжнародний стандарт щодо провин і покари за знищення безневинних цивільних в часі війни. Сенатор, який є потенційним кандидатом на президентські вибори в 1972 році від Демократичної партії, висунув це питання у зв'язку з засудом лейтенанта Вілліяма Келлі за фізичну ліквідацію понад 20 цивільних в'єтнамців у селі Мілай три роки тому. Сенатор вважає, що до такої комісії повинні б увійти провідники, або ж головні члени судів з країн пов'язаних з воєнними діями. Сенатор Гарольд Гюз повідомив про свій намір внести такий законопроєкт під час виступу через телевізію, на програмі „Зустріч із пресою".

У Ню Йорку показано Глібівську виставу „Що посієш — те й пожнеш"

Ню Йорк. — Уперше за 125 років від часу створення поетом-клясиком Леонідом Глібовим безсмертних байок, найкращі 19 із них показала у найкращій театралізованій, драматичній формі Студія Мистецького Слова під керівництвом п-і Лідії Крушельницької. Дві вистави, о 2-ій год. дня і о 6-ій год. вечора відбулися в залі Фешен Інституту Індустрії при 27-ій вулиці: на першій переважали діти з батьками й молодь, на другій старші глядачі, але люди кожного віку знаходили в цій виставі кожний щось для себе, хоч як сказав Водій - Марта Зелик, „ми не говорим про присутніх". Перша в Україні й за кордоном театралізована вистава байок Л. Глібова постала зусиллями 35 обдарованих дітей, з якими та для яких працювали: Лідія Крушельницька як режисер- п остановник впродовж майже року, д-р Ігор Соневицький — композитор і супроводжувач вистави, який написав оригінальну, часами надзвичайної вигадки й ритміки музику; хореографія — Роми Прийми-Богачевської, яка вивчила з ансамблем і окремими дітьми-солістами оригінальні танці її укладу. — Роксоляна Бабюк — асистент; в українському модерному стилі сцену по-мистецькому оформив Тарас Гірняк, який подбав також

(Закінчення на стор. 3-ій)

Папа таврує безпринципову молодь — закликає визнати духовий провід Христа

Рим. — Папа Павло VI виголосив до 10.000 вірних італійців і паломників з різних частин світу, що заповнили собор св. Петра у Вербну (Квітну) неділю 4 квітня ц. р. за новим стилем, палку промову, в якій пригадав, що молодь прийняла була радісно Христа з його тріюмфальним приходом до Єрусалиму і що найкращим виходом із стану безідейности та шукання навмання нових шляхів є вірність науці Христа. Зокрема Папа затаврував тих молодих людей, що їх назвав „християнськими нулями", або такими „хиткими", що зміняють свої погляди відповідно до коньюктури і моди. Після Богослужби Папа благословив з вікна свого помешкання тисячні маси, що залягли площу святого Петра без уваги на дощ та поручав їм перевести Страсний Тиждень згідно з церковними навчаннями і традиціями та знайти у ньому душевний спокій.

Ізраїль відкинув пропоззицію Єгипту на відкриття Суезького каналу

Єрусалим. — Ізраїльський прем'єр Голда Меїр у промові на конвенції її Робітничої партії у приявності 3.000 делеґатів відкинула в мин. неділю 4 квітня ц. р. поновлену пропозицію Єгипту, щоб ізраїльські і єгипетські війська відійшли від берегів Суезького каналу на певну віддаль і щоб тоді відкрити нечинний і заблькований від червня 1967 року Суезький канал. Голда Меїр мотивувала неґативну позицію ізраїльського уряду підозрою, що совєтсько-єгипетський плян є маневром, який націлений на присилування Ізраїлю прийняти замирення за совєтсько-єгипетським зразком. Голда Меїр заапелювала до Єгипту, щоб той припинив зголошування ультимативних пропозицій і вимог та приступив до ділових переговорів ,при чому вона ствердила, що й відкриття Суезького каналу повинно відбуватися внаслідку ділових і засекречених переговорів. Водночас Голда Меїр підкреслила ще раз, що Єрусалим, як „столиця Ізраїлю", мусить залишитися неподільним і при Ізраїлі, як також верховина Голяна на сирійському прикордоні, смуга Ґази і верховина Шарм ель Шейх біля Тіранської протоки. Але вона натякнула, що Ізраїль готов звільнити більшість єгипетського Синайського півострова та йорданську територію ліворуч Йордану.

Індія підтримує самостійницький рух у Східньому Пакістані

Ню Делі. — Індійський уряд рішив покищо не визнати підпільного східньо-пакістанського уряду і індійський прем'єр Індіра Ганді заявила, що Індія „не втручається" до внутрішніх справ Пакістану, проте не може бути байдужньою супроти подій в Східньому Пакістані. Насправді Індія сприяє самостійницькому рухові Східнього Пакістану й толерує перехід через кордон військових добровільців. Пакістанський уряд заклав офіційний протест проти резолюції, що її прийняв індійський парлямент із висловами симпатії для Східнього Пакістану.

4,000 МИРЯН МАНІФЕСТУВАЛО У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ В ОБОРОНІ ПРАВ ПОМІСНОЇ УКЦЕРКВИ; ЗАКЛИКАЛИ ВЛАДИК ДО СПІЛЬНОЇ АКЦІЇ ЗА ПАТРІЯРХАТ

Філядельфія, Па. (З. С.) — 4.000 мирян, вірних Української Католицької Церкви — людей різного віку та професій з багатьох місцевостей українського поселення в ЗСА — відбули тут минулої неділі, 4-го квітня тригодинний похід-маніфестацію, заключивши її півторигодинним вічем перед катедрою Непорочного Зачаття. Ціллю маніфестації, згідно з повідомленням Крайової Управи Товариства за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви, було виступити „в обороні помісности цієї Церкви, в обороні прав Синоду Українських католицьких Владик і Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, в обороні правопорядку у Помісній Українській Католицькій Церкві і завершення її патріярхатом з Блаженнішим Йосифом Сліпим на чолі" Маніфестація і віче відбулися спокійно, без інцидентів хоч і не без емоційної інтензивности, яка проявилась так у словах промовців, як в численних транспарентах що мов рухомий ліс заповнили довгий квартал вул. Френклін між вулицями Попляр і Бравн. При цьому інтересно, що українські впорядчики самі старалися усунути деякі транспаренти з гострішими написами.

„Ми піддержуємо Т-во за Патріярхальний Устрій та вимагаємо від Митрополита Сенишина діл, а не слів", — сказав Мирослав Качала, член Управи Українських Американських Ветеранів, пост ч. 17 з Пассейку, Н Дж., одної з найчисленніших груп, що прибула тут в числі ок. 350 осіб чотирма автобусами та численними автомобілями. Демонстранти почали з'їздитися до „Міста Братньої Любови" вже в 9-ій годині ранку в цю Квітну неділю, згідно з Григоріянським календарем. В 10-ій годині катедра заповнилася по береги місцевими та позамісцевими вірними, що доїздили з близьких і дальших околиць: Ню Йорку, Нюарку, Аллентавну, Балтимору, Вашингтону, Ню Гейвену, а навіть Рочестеру, Клівленду і Чикаґо. Під час Богослуження демонстранти ходили хідником по вул. Френклин, навколо незабудованої площі через 7-му вулицю і по вул. Попляр назад на Френклін. Вони взірцево додержували інструкцій понад сорок уніформованих поліцистів та приблизно 20 цивільних детективів, як рівнож около пів сотні українських впорядчиків, які керували походом. Після останньої Богослужби в катедрі, демонструючі миряни тричі перейшли попри катедру, архидієцезальну канцелярію та резиденцію Митрополита Сенишина, навколо довгого кварталу вулиць Френклін, Бравн, 7-ої і Попляр. Похід очолювали Мати Марія Должицька, ЧСВВ, сестра Артемія та д-р Марія Клячко. Трійками, чвірками — старші громадяни, серед них багато відомих діячів українського зорганізованого суспільства, жіноцтво, молодь — маніфестували свою відданість справі Помісної УКЦеркви та своє бажання вибороти її завершення Патріярхатом з Блаженнішим Йосифом на чолі. „Єдности, єдности нас усіх — Владик, священиків, вірних — нам потрібно в цю хвилину, щоб добитися того, чого ми усі прагнемо", — заявив один старший громадянин, який прибув тут з Балтимору із своїми дітьми і внучками, які маршували в пластових киптариках. Деякі з місцевих парафіян, що вийшли з церкви в цю соняшну Квітну неділю із свіжопосвяченими зеленими гілками, не могли зрозуміти, чому треба аж демонструвати, щоб заявити вірність ідеї ,до якої „ми всі змагаємо". Цю думку рівнож поділяв о. шамб. Василь Лостин, архидієцезальний директор преси та інформації, який заявив, що „Митрополит Сенишин тепер перебуває в лікарні з уваги на його загострений стан хронічної недуги горла". О. шамб. В. Лостин відкликався на опубліковані заяви Митрополита Амврозія та українських католицьких

(Закінчення на стор. 3-ій)

Екзекутива ВАКЛ виступила з підтримкою визвольних змагань України

Екзекутива Світової Антикомуністичної Ліґи (ВАКЛ) у Манілі схвалила у березні ц.р. внесення української делеґатки Слави Стецько як наглу справу — поруч резолюції про Ляос і В'єтнам — резолюцію про підтримку визвольної боротьби України, про засудження переслідування Церкви, культурних діячів і борців за свободу і державну незалежність. Під час окремої авдієнції в кардинала-примаса Манілі - Філіппін, п-і Слава Стецько з уповноваження представника України в Президії Світової Ліґи підняла справу патріярхату Української Католицької Церкви. Кардинал-примас поставився дуже прихильно до справи вивершення УКЦеркви патріярхатом, обіцяв підняти цю справу перед Святішим Отцем, як лише отримає відповідну документацію у цій справі.

КУБАНСЬКІ КОЗАКИ І АРТИСТИ ТРІЮМФАЛЬНО ПОЧАЛИ ТУРНЕ „РИТМ УКРАЇНИ" В КОРИСТЬ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ В ГАРВАРДІ

Короткі депеші з Боффало, Рочестеру і Сиракюз інформують, що з кінцем минулого тижня світової слави трійця українських кубанських козаків: Василь Коваленко та Микола і Сашко Кумпани, до яких долучилися з Англії брати Віктор і Михайло Свириди та три сестри-шкотки і наші артисти оперова співачка Галина Андреадіс, примабалерина Рома Прийма-Богачевська, піяністка Марія Цісик та оркестра Тадея Комара, з повним тріюмфом почали своє турне „Ритм України" по Америці, ціллю якого є придбати фонди на поширення українських студій в Гарварді. Перший показ „Ритму України" відбувся минулої п'ятниці, 2-го квітня, в залі Вілля Марія Коледжу в Боффало. Сотні людей вернулися, бо не стало місця у великій залі. Публіка щоразу влаштовувала великі овації артистам. Це саме було в Рочестері в суботу, 3-го квітня, і в Сиракюзах в неділю, 4-го квітня. Місцева американська преса з найбільшими похвалами висловлюється про ці виступи, віддаючи багато місця й Україні та її незрівнянному мистецтву, що його ці артисти репрезентують і показують. Подробиці цих виступів будуть подані в дальших дописах у „Свободі".

Дальші покази „Ритм України" заповіджено: 5-го квітня — Бінґгемптон. 7-го квітня — Клівленд, 10-го квітня — Вашинґтон, 11-го квітня — Ню Йорк, 12 — Філядельфія, 18 — Нюарк-Ірвінґтон, 22 — Бостон, 23 — Гартфорд, 24 — Трой, Н. Й., 25 — Чикаґо, 27 — Дітройт і 29 квітня — Піттсбурґ.

Кубанські козаки під час виступу

У Ню Йорку відбувся IX Делеґатський З'їзд Об'єднання Прихильників УНР

Ню Йорк. — У суботу 2 квітня 1971 тут у залі катедри св. Володимира при 82-ій вулиці відбувся IX Делеґатський З'їзд Об'єднання Прихильників Української Народної Республіки, надпартійної організації, яка за своїм статутом має морально й матеріяльно допомагати Державному Центрові УНР в екзилі. З'їзд відкрив голова Об'єднання проф. І. Паливода. Президію становили: п. Семенюк (з Міннеаполісу), пані Букшована і Шраменко та ред. І. Кедрин До Почесної Президії увійшли віце-президент УНР в екзилі проф. М. Степаненко голова Представництва Державного Центру в ЗСА дир. І. Крамаренко, головний предсідник УРСоюзу А. Батюк, голова ОДВУ д-р Б. Шебунчак і голова ОДУМ Розинський. — Після короткого вступного слова голови Семенюка й вибору Комісій — відіграно наґрану на стрічку й переслану на З'їзд програмову промову президента УНР в екзилі М. А. Лівицького. Передавши привіт З'їздові М. А. Лівицький в загальних обрисах накреслив сучасну міжнародну ситуацію і діяльність Виконного Органу УНРади. Твердив, що не існує кризи політики УНР, а існує криза української політичної думки, яку спричинили проповідники так званого реалітету в посаті УССР: поручати співіс-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Засуд проти Келлі і реакція

Засудження минулого тижня лавою присяжних, що складалася з шістьох високих старшин, поручника Вілліяма Л. Келлі на досмертну в'язницю за вбивство „щонайменше 20-ох осіб" у так званій „масакрі Міляю" у В'єтнамі 16 березня 1968 р. породило в американському суспільстві таку масову, ворожу тому засудові реакцію, що вона повинна б освідомити керівні військові кола, що того публічного процесу взагалі не треба було вести.

У тисячах газетних коментарів, які появилися на цю тему за останніх три дні, було багато здорових думок: чому судили й засудили одного старшину піхоти, а не судять пілотів, які під час війни скидають бомби, вбиваючи також невинних цивільних осіб; коли стверджено причетність до „масакри в Міляю" 25-ох осіб, з-посеред яких ще тільки три справи „в ході", то насувається підозра, що Келлі став жертвенним козлом; чому Пентаґон рішив судити публічно Вілліяма Келлі за стріляння до цивільних людей в Міляї, де він бачив перед собою тільки членів В'єтконґу чи їх прислужників, забувши такі масові масакри цивільних осіб, що їх неначе символами стали Дрезден і Ляйпціґ в останній світовій війні, де більшість мешканців становили жінки й діти, або Гірошіма й Наґасакі; чому створено небувалий до цього часу прецедент — судовий процес за воєнні злочини проти власного вояка під час війни, яку ще ведеться з ворогом, що 10 років поводиться, як найгірший воєнний злочинець.

Якщо тішаться всі ті, що роздували „масакру в Міляї" не тільки, як нездорову газетну сенсацію, але й свідомо задля дискредитування армії і В'єтнамської війни, то їхня радість напевно притупиться тією масовою реакцією у користь засудженого Келлі. 5.000 депеш наспіло до Білого Дому зараз в перших годинах після закінчення процесу в Форті Біннінґ у Джорджії. На кожних 100 депеш і листів до Білого Дому й Пентаґону тільки в одному схвалюється присуд. Відділ Американського Леґіону в тій місцевості вирішив зібрати 100.000 дол. на дальшу оборону Келлі та десять мільйонів підписів під петицією до президента Ніксона. На знак протесту проти того засуду зрезиґнувала тамошня Рекрутаційна Комісія...

Судовим засудом проти одного вояка не можна „скасувати" жорстокости, яка є притаманною рисою кожної війни, що сама по собі є жорстокою. Процес і присуд у справі Вілліяма Келлі перейдуть до історії, як контроверзійна тема — не про особу Келлі і його діла, а про війни і чи можна їх виминути.

Фіктивна сила

З нагоди 24-го з'їзду Комуністичної партії Совєтського Союзу та прибуття до Москви не лиш 5 000 партійних „делеґатів" з СССР, а й сотень представників закордонних комуністичних партій, „Правда" помістила 27 березня передову під наг. „Велика сила марксизму - ленінізму". Як і завжди, в такого типу передовій сказано від імени ЦК КПСС, що партія є головною силою і єдиним провідником в СССР та що вона непомильна, бо керується „єдиною вірною революційною теорією, великим ученням Маркса-Енгельса-Леніна".

Вже з того, що серед „великих учителів" викинено два прізвища: Сталіна і Мао Тсе-тунґа, видко, що комуністичне вчення не є і не може бути „єдиновірною революційною теорією". Видко це і з іншого факту: в той час, коли до Москви з'їздились з-за кордону її вірні слуги, — провідник комуністичної країни Югославії, герой війни проти фашизму Йосиф Броз Тіто був на авдієнції у Папи Павла УІ у Ватикані... Видко, що так зв. марксистське вчення про комунізм, отже й сам „комунізм" не має точного окреслення і точного визначення це і з третього факту: в той час, коли генеральний секретар ЦК КПСС Л. Брежнєв закликав червоний Китай до співпраці — перший секретар комуністичної партії Польщі Е. Ґерек виступив у тій же московській „Правді" із статтею проти комуністичного Китаю.

„Ню Йорк Таймс" із 30 березня інформував, що до Москви на партійний з'їзд прибули понад 80 закордонних червоних делеґацій. Всі вони комуністичні, але кожна з них розуміє „комунізм" по-своєму: багато членів компартії Італії щиро вірять у Бога й ходять на сповідь; багато членів компартії Франції є власниками таких підприємств, що їх негайно росіяни „розкуркулили" б; комуністи в Чехо - Словаччині і особливо в Румунії не бажають мати нічого спільного з совєтською, точніше ж — російською культурою, ані не бажають вивчати російської мови; у Польщі зліквідовано майже всі колгоспи і т. д. Тому, що „комунізм" не оправдав себе ні в теорії, ні на практиці, його, як вчення, вже ніхто не розвиває — ним лише прикриваються ті, хто узурпував владу і поневолює народи.

І. Лучишин

СУВЕРЕННІСТЬ ЧСР НА МОСКОВСЬКИЙ ЛАД

Чехи й словаки вже зовсім зрівняні в „правах" з іншими неросійськими народами СССР! Вони не потребують журитися питаннями охорони суверенности своєї республіки. Цю турботу перебрала на себе Москва, як світовий центр ленінського соціялізму, спертого на „диктатурі пролетаріяту".

Щоб з успіхом виконувати важке завдання „захисту" всіх приєднаних до російського бльоку народів, Москва не вимагає від них нічого більше, як тільки безумовного послуху, мовляв, вона це робить лише в інтересі „соціялізму". Хто цьому не хоче вірити, того трактується як ворога всіх народів СССР.

Одним із таких конфліктних питань є справа вторгнення совєтської армії та військ її сателітів до Чехо-Словаччини в серпні 1968 року. Москва твердить, що сталося це на виразне прохання празького партійного проводу. Цю московську тезу офіційно потвердив партійний орган „Руде Право", з 25 березня 1971 р. в тезах, ухвалених перед партійним з'їздом, що має відбутися в Празі у травні. Там виразно сказано, що в серпні 1968 року „члени партії, Центрального Комітету, уряду і Парляменту звернулися до проводів братніх партій і до союзних урядів з домаганням, щоб вони в цей важкий момент прийшли з інтернаціональною допомогою чехо - словацькому народові для оборони соціялізму".

Ця брехлива „теорія запрошення" окупантів до ЧСР ухвалена напередодні всесоюзного з'їзду КПСС в Москві.

Дотепер цю „теорію запрошення" висували в ЧСР тільки явні московські запроданці — сталіністи, як Біляк, Капек, Індра та Карель Гофман. Аж тепер Москва домоглася вже ухвали цілого ЦК ЧСР, і то ще з таким брехливим додатком: „Щоб уникнути громадянської війни в ЧСР, совєти та їхні союзники пішли назустріч проханню з Праги".

В цій опублікованій ухвалі ЦК ЧСР зовсім не згадано осіб, що буцімто голосували в ЦК за „запрошення" Москви окупувати ЧСР. Список коло 40 осіб, що нібито голосували за „запрошення" окупантів, подав сталініст Біляк, але на вимогу секретаря КП Гусака її публікацію відкладено. Це бо був прямий ляпас Гусакові, що, як відомо, один з перших гостро засудив совєтську інвазію. Також і президент Свобода в серпні 1968 року прилюдно з а п р отестував проти совєтської інвазії, що сталася проти волі законної влади ЧСР.

Видно, що в цій ситуації і Москва не хотіла перетягати струни, щоб не виводити з рівноваги Гусака і Свободу, які могли вибухнути гнівом і викрити брехню кремлівських крутіїв.

Від влади окупованої країни Москва вимагає абсолютної покори. Але цього вона не змогла домогтися від усіх комуністичних партій. На окупацію Чехо - Словаччини у серпні 1968 року не дали своєї згоди комуністичні партії італійська, французька і румунська. Особливо ця остання виступає рішуче проти московського імперіялізму, який також загрожує політичній незалежності Румунії.

Московські о к у п анти мстяться на своїх супротивниках у Чехо - Словаччині. Жертвою такої помсти став колишній начальник політичного військового правління ЧСР за часів влади Дубчека — генерал - ляйтенант Вацлав Прхлік. 26 березня ц. р. чехо - словацький суд у Пшібрамі засудив його до трьох років в'язниці нібито „за перешкоджування державним органам".

В чому ж полягало це „перешкоджування"? — Ще в червні 1968 року ген. Прхлік заявив на пресовій конференції, що у найвищій команді Варшавського пакту сидять тільки совєтські генерали, які самі все рішають. Сателітні держави можуть посилати туди тільки зв'язкових старшин.

Це дуже розгнівало Москву, і, коли вона зміцнила свою позицію в ЧСР, то на її домагання Прага скасувала окреме політичне військове правління. Коли ж Гусак став генеральним секретарем комуністичної партії ЧСР, то Прхліка зовсім усунено з армії. А оце поставлено під суд. До останнього часу він працював фізично, як робітник - будівельник.

Всі ознаки довгої внутрішньої боротьби у верхівці КП ЧСР вказують на те, що проти засуду Прхліка існував завзятий опір. Врешті совєтські „дорадники" разом з чеськими сталіністами таки добилися засуду Прхліка, і то саме перед з'їздом КПСС у Москві.

Московські диктатори помстилися на Прхлікові, бо він був одним із тих, що найпослідовніше боронили принцип чехо - словацької державної суверенности. Він зразу ж гостро зареаґував проти окупації ЧСР совєтами, які відмовилися в червні 1968 р. забрати своє військо з її території, що прибуло туди ніби для маневрів.

Засуд ген. Прхліка є одночасно дошкульним ляпасом для Ґустава Гусака і президента Людвика Свободи. Бо вони після окупації увесь час запевняли населення чехо - словацької республіки, що не буде ніяких політичних відплатних процесів.

Їхні запевнення виявились пустою балаканиною. Вони не розуміли того, що не вони, а Москва стала неподільним господарем Чехо-Словаччини.

БЕЗПРИТУЛЬНА КУЛЬТУРА

Микола Віталійович Лисенко. Як багато почуттів викликає це ім'я!

У родинному селі Гриньках на Полтавщині ще в 1957 р. був відкритий малий Музей корифея української музики Миколи В. Лисенка. Спершу це була мала кімната в школі, яку вчителі обладнали з такою любов'ю. В 1965 р. кімнату - музей перенесено до новоспорудженого коштом колгоспників і на їх домагання Будинку Культури, на якому встановили меморіяльну таблицю, а перед будинком на п'єдесталі встановили погруддя Миколи Лисенка, роботи місцевого скульптора - самоука Вол. Паливоди.

„З кожним днем число експонатів збільшується, а людини, яка б відала цим музеєм, немає... Необхідно призначити завідувача музею, хоча б на громадських засадах, — сказано в листі з рідного села українського композитора - клясика, надрукованому в „Культурі і Житті". — Треба приділити для музею ще одну-дві кімнати. У величезному двоповерховому Будинку Культури зробити це не важко. Набагато краще було б збудувати окремий будиночок-музей, що для колгоспу не становить особливих труднощів".

З листа колгоспника І. Трійняка довідуємось, що родинний будинок М. Лисенка не зберігся в Гриньках, залишився тільки шматок ґзимсу з українським орнаментом, та й він... лежить у кутку. Автор допису суґерує: „Годилося б на місці колишнього будинку Лисенків встановити хоча б меморіяльний камінь з відповідним написом. У музеї немає ні книжечки - путівника, ні пам'ятних листівок. А чому б видавництву „Мистецтво" не випустити такі сувеніри?"

Музей основоположника нової української музики, геніяльного композитора і видатного громадського діяча - патріота Миколи Віталійовича Лисенка в його рідному селі, на співучій Полтавщині — не має ні керівника, ні путівника... Селяни прохають дозволу (!) призначити для музею керівника, якому вони беруться допомагати, адже він мав би працювати „на громадських засадах" — без платні. В українській „робітничо - колгоспній державі" немає фондів ні на цю важливу справу, ні на видання партитури опери В. Кирейка - Л. Українки „Лісова пісня", ні навіть на друк достатньої кількости шкільних підручників українською мовою...

Немає фондів чи немає чогось іншого?

Газета „Культура і Життя" не вперше порушує болісну „Справу в Гриньках". Ще в ч. з 8 грудня 1970 року ми занотували подібний голос у пустелі. Там були подані такі ж самі факти - неподобства про Музей М. Лисенка, згадано про відсутність платного директора, про необхідність розбудувати музей, навіть про те, що нікому відповідати на листи, які летять з різних сторін світу до музею...

Справа Музею М. Лисенка, спорудження нового відповідного будинку, створення дирекції, випуску публікацій, пропаґування його творів, влаштування фонотеки, щоб відвідувачі мали змогу слухати опери, хори й пісні М. Лисенка, обладнання кінозалі для демонстрування фільму про композитора та фільмів - опер, врешті — створення серії таких фільмів за всіми операми Миколи Лисенка, — це лише кілька скромних пропозицій. Але під ними підписуються однаково як колгоспники села Гриньки, Глобинського району на Полтавщині, так і кожний чесний українець, від Австралії до Арґентини, від Німеччини до Америки.

А що з музеєм - будинком великого Миколи Леонтовича, бодай у 50-ту річницю його вбивства? Що з його творчістю, з виданням його праць, з виконанням його „Щедрика", „Ой зійшла зоря над Почаєвом" та ін.? Врешті, що з самою Почаївською Лаврою? Чому в більшості церковних забудов Лаври дошками забиті вікна і двері, коли „конституція СССР" не забороняє молитись навіть українцям?

Справа Музею Миколи Лисенка — в рік великої Лесі Українки — повинна стати справою першорядної ваги для всього культурного українського світу і на всіх континентах. Українські туристи мають домагатись екскурсій до музеїв М. Лисенка, М. Леонтовича, П. Ніщинського, М. Аркаса, Коляди та багатьох інших чудових композиторів, які дали світовій культурі так багато українських самоцвітів.

1971-й рік — Рік Лесі Українки — це також безумовно — Рік Української Культури.

Леонід Полтава

ПРОДУКЦІЯ МІСТА МИКОЛАЄВА

Крім будівництва кораблів для потреб СССР і на закордонні замовлення, суднобудівники в Миколаєві, писали „Ізвєстія" з 12 березня, „вирішили випускати 65 назв товарів широкого попиту і сувенірів". Не пояснюючи, в чому справа — чи не замало замовлень на кораблі? — московська газета повідомила, що кораблебудівельні підприємства у Миколаєві почали випускати „пласмасові плитки для купалень, дитячі ліжка з матрацами, туалетні шафи, алюмінієвий посуд, полички для книжок та ін."

СОЛІСТ ДМИТРО ГНАТЮК

Відомого співака - соліста Дмитра Гнатюка призначили в Києві секретарем Партійної організації Театру опери та балету. З тієї нагоди він надрукував у „Культурі і Житті" з 14 березня статтю під наг. „Покликання з обов'язку", в якій пише про обов'язок співаків бути „ідейно підкованими". Новий обов'язок не сприятиме розвитку його таланту.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

ЗДОРОВ'Я НАПРОВЕСНІ

Здається, що ось-ось уже прийде весна, а з нею і всі розв'язки н а д щербленого взимку здоров'я. Всякого роду застуди, набряклі носи, болі у костях, болі голови у перегрітих мешканнях, поганий апетит і всі інші нещастя зникнуть уже від самого запаху фіялок.

Але воно не зовсім так. Бо весна, а зокрема провесна, несе із собою майже завжди неприємні несподіванки, і, втішаючись барвистою веселкою перших тюльпанів, варто переглянути хроніку свого здоров'я та минуле своєї родини, маючи на увазі профілактику проти „нашестя" недуг.

До хвороб, з якими найчастіше маємо діло ранньою весною, належать передусім інфекційні недуги дитячого і юнацького віку. В цій порі завжди ширяться вітряна віспа, червоний кір, триденний або т. зв. німецький кір, інфекційна мононуклеоза тощо. Також із більшою силою та частіше зустрічається стрептококове запалення мигдаликів, іноді шкарлятина. Власне, запалення мигдаликів - ґлянд і шкарлятина близько між собою споріднені і, фактично, викликаються спорідненою групою стрептококів. Часто такі запалення мають у школах майже епідемічний характер.

Переважна більшість дітей тепер імунізовані проти обох видів кору, але якщо ваша дитина такої імунізації не мала і на кір в минулому не хворіла, їй треба дати імунізаційну інєкцію. Якщо вона мала кір — це забезпечує природню імунізацію на ціле життя. Варто мати на увазі, що чим дитина старша, тим важче переходить „звичайний" кір, а юнаки у вищих клясах часами важко хворіють з ускладненнями.

Профілактичного заходу проти інфекційної мононуклеози, на жаль, ще нема, і ця виснажлива недуга часто охоплює велику кількість дітей по початкових школах і коледжах. Це — вірусова недуга подібна до інфлюенци, але її перебіг триває іноді довгими тижнями, дуже ослаблюючи молоду людину. Докладніше про цю недугу ми згадуємо у „Лікарському довіднику".

Лікування стрептококового запалення мигдаликів — дуже важливе, оскільки воно при кількох повтореннях може викликати ревматичну гарячку, а з тим ушкодження суглобів, серця і підірвати здоров'я на ціле життя. Лікують його пеніциліною або іншим антибіотиком протягом кількох днів, хоч часто приходиться вести лікування два або й більше тижнів, щоб забезпечити хворого від рецидиву. Тож звертаємо увагу батьків, щоб всякого роду запалення горла, зокрема тепер, не ігнорували і перевіряли дітей у лікаря, щоб бути певним, що нема стрептококового запалення.

Інше часте явище напровесні — запалення леґень. Здавалося б, воно повинно бути частіше при холодній погоді, взимку, але статистичні дані виказують, що запалення леґень, а зокрема масивніше частіше буває весною. Це стосується передусім людей середнього й старшого віку. Пояснюють цей феномен по-різному, але, мабуть, тут грає ролю те, що ранньою весною погода буває зрадливою, температура повітря різко змінюється, люди себе в той час менше пильнують, думаючи, що вже можна легко одягатись. Тож особи, схильні до легких застуд, або ті, що в минулому мали запалення леґень, повинні цією порою берегтися не менше, як зимою. Зокрема обережними мусять бути особи, що мають будь - які недуги серця, астму, емфізему, високе тиснення крови, бо хворіють вони на запалення леґень дуже важко.

І ще одне не вияснене явище зустрічається весною: рецидиви виразки шлунка або дванадцятипалої кишки. Чому саме виразки, ці капосні „улькуси" атакують людину якраз весною — невідомо. Тож особи, які мали в минулому виразки або помітнішу нестравність, повинні навесні більше вважати на дієту, берегтися від продовженого розладу травлення, бо якраз в цій порі куди легше набратися біди. Ті, які вже мали виразки, повинні при продовжених розладах чи болях шлунка дати перевірити себе рентґеном.

Все ж весняні фіялки та нарцизи приносять і нагороду: інфлюенци вже не буде. Незабаром почнеться сонце і — дозвілля.

НАША ПОШТА

ВШ Читачі з Арізони, Торонто і Сиракюз. Від Вас та інших ми одержали останніми місяцями чимало запитів про шкірну недугу псоріязу. Фахівці шкірних недуг не мають докладнішої відповіді, від чого саме ця недуга походить, але є вже добре обґрунтовані здогади, що постає вона на базі розладу метаболізму клітин шкіри. Правдоподібно — це явище вроджене, хоч симптоми його можуть появлятись у житті значно пізніше. Недуга ця не заразна. Вилікувати її повністю не вдасться, але чимало фахівців шкірних недуг дуже добре контролюють симптоми, внаслідок чого лишаї зникають і свербіння вщухає. Зимою і ранньою весною ця недуга має тенденцію повертатись, але її можна знов залікувати. Ніяких ускладнень вона не дає.

ВШ А. М., Ню Йорк. Про недуги простати і сечового міхура є доволі великий розділ у нашому „Довіднику". Там Ви знайдете і про пістряка передміхурової залози.

ВШ Д. Г., Плейнфілд. Ваше питання про тахикардію серця цікаве і ми незабаром присвятимо йому окрему статтю в нашій колюмні.

ВШ М. Б., Лорейн, Дякуємо за завваги. Пишемо нашу колюмну не для лікарів і не у професійному журналі, а в газеті для широкого вжитку нашої громади, серед якої є читачі різного віку, різної освіти та розвитку. Хочемо дати основні інформації, як зберегти здоров'я.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р І. Ви-ч

СПОМИН ПРО ЗДОБУВАННЯ МІСТА

(2)

Уже в початках тієї своєї діяльности, — як про це бувало згадував у своїх розмовах з близькими (бо не любив Покійний прилюдних виступів, ще менше перехвалок), — при допомозі отаких кооперативних спілок було його і його співробітників задумом пляново здійснювати ідею українського „урбанізму". — погоджування села з містом, взаємообмін їх духовими й матеріяльними вартостями, а практично в нашому випадку здобувати відчужене місто й розвантажувати перенаселене село, — підносити вартість селянської праці в очах самого селянина й мешканця міста, закріплювати її репрезентацію в місті.

Перенесений вчителювати у Львівській Академічній гімназії і обраний до Дирекції згаданої Сільсько-господарської кооперативної Централі, мав Д. Коренець нагоду ближче пізнатися з задумами таких українських „урбаністів", як його старший земляк зі Стрийщини інж. Василь Нагірний, засновник і директор „Народної Торгівлі" і пристрасний організатор скуповування і будов кам'яниць для українських центральних культурних і економічних установ у Львові, — доцент Львівської політехніки, почесний англійський конедле, спеціяліст нафтової промисловости, інж. Роман Залозецький, засновник першої української Торговельної Школи Т-ва „Просвіта" у Львові (1911 р.) та інж. Іван Левинський, організатор виробничо-будівельного комбінату, що його передав він згодом у тестаменті своїм робітникам у товарисько-громадську власність.

Любив Д. Коренець світ і далекі дороги, був уважний обсерватор життя й праці та її організації. Перед першою світовою війною, в 1902 році, відбув він з дружиною Ольгою подорож у підальпійські країни, — шукати аналогій у можливостях економічного піднесення своїх підкарпатських сторін. 1911 року оглянув італійські міста і частину Франції, 1912 року відвідав центральні українські землі і столицю Київ, де знайомився з досвідом і діяльністю тамошніх громадських трудівників, гостював у Є. Чикаленка. Перед самою війною, вліті 1914 року вибрався на оглядини зразково скооперованих скандинавських країн.

Запізнилася ось так запляннована акція відвоювання втрачених західньо-українських міст, до якої так плянова підготовлявся Д. Коренець.

Згадували його учні з гімназії, як то Покійний неподібно до інших учителів вів свої лекції з історії, радше в формі ґутірок, ніж формальних викладів і іспитувань та раз-у-раз переходив від історії до розважань над сучасною дійсністю українського народу, в якій тісно були сплетені і взаємозалежні політичні обставини з соціяльно-економічними і культурними.

Воєнні роки (за короткого перебування на еміґрації в Відні) використовував Д. Коренець на поглиблення своєї економічної освіти й практичного досвіду. Після повороту до Львова брав активну участь у підготові плянів відбудови знищеного війною краю. Коли ж по невдачі наших визвольних змагань стали повертатись їх учасники на рідні руїни й до свого міста, яке недавно облягали, перед українським проводом постала проблема, як допомогти їм увійти в нормальне життя, закінчити перервані війною студії й одночасно використати їх молоді сили для моральної та матеріяльної відбудови.

Перед студентською молоддю закриті були тоді двері цілковито спольщеного Львівського у н і в ерситету. Почалася нерівна боротьба з окупаційною владою і організація таємних українських вищих шкіл — університету й політехніки. Продовження підпільної війни в УВО і згодом революційними засобами масової ОУН було лише крайньою однобічністю для самозбереження. І не для протидії тій акції, як думав дехто з учасників революційного підпілля, національний провід української громадськости на західньо-українських землях посилює акцію за „органічну працю" й економічну р о з будову, спрямовує молоді сили на скооперування послабленого й приниженого села та на не здобуте зброєю місто, без якого годі було „вловити" темп модерного культурного поступу, політичного значення й успіхів.

Щоб підготовити молоді кадри до таких завдань, Д. Коренець розбудовує українську Торговельну Школу Т-ва „Просвіти", що її управу він перебрав ще в 1917 р., переводить її під патронат Т-ва „Рідна Школа" і перетворює її змістом навчання й формою на торговельно-кооперативну фахову школу середнього типу. При ній з початкових короткотермінових к о о перативних курсів організує Однорічний Торговельний Курс для Абітурієнтів — абсольвентів з а г а льноосвітніх середніх шкіл.

У дискретному й тільки з дуже довіреними особами обговорюваному пляні Д. Коренець намагається, з огляду на неприхильну поставу польської шкільної влади, поширювати цю шкільну організацію обхідними дорогами в напрямі побудови вищої української економічної школи. Щоб змилити владу, директор Корінець старається надбудувати свою основну схему окремими, додатковими школами, — однорічним вищим кооперативним курсом, а в дальшому пляні курсами банковим, фінансово-асекураційним, в такий спосіб поступово реалізуючи свою ідею завершення повної трирічної вищої школи на взір закордонних „експортівок".

Не все пощастило зреалізувати під постійним „доглядом" поліції та польської шкільної влади, але вдалося допомогти сотням української студентської молоді, якій утруднений був доступ до польських університетів і яка не мала можливости виїхати на коштовні закордонні студії. Доповнювали бувало у цій своїй школі практичні студії й абсольвенти закордонних шкіл, з яких трудно було нострифікувати дипломи в Польщі. Але найголовніше — давали ця школа й курси захист та практичну освіту тим, які поверталися з тюрем чи з приводу арештувань, підозріння щодо участи в підпільному русі мали замкнений доступ до державних високих шкіл.

Постійно побільшувався учительський збір у школах молодими а б с о л ьвентами крайових і закордонних високих шкіл та практичними діячами-організаторами на полі громадсько-економічно кооперативної розбудови, — також такими, які мали досвід і працювали в чужих приватних підприємствах і установах.

Щорічно виходило зі шкіл 100-150 українських молодих економістів, які в більшості йшли працювати в мережу української кооперативної організації, займали позиції в приватних українських підприємствах у містах та організували свої власні. Майже всі учителі пов'язували свою п е дагогічну працю з фаховою чи громадською діяльністю в українських економічних установах.

(Далі буде.)

25-річний ювілей ООЧСУ, Відділ Нюарк-Ірвінгтон

В суботу 6-го й неділю 7-го березня ц. р. Відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Нюарку та Ірвінгтоні відзначив 25-річний ювілей свого існування. По-суті речі — це властиво був срібний ювілей існування цілої ООЧСУ, бо її початок не датується із днем оформлення Головної Управи, але з днем зорганізування її першої клітини.

В суботу 6-го березня о 9-тій год. ранку відправлено Сл. Божу в намірені Відділу, а о 7-ій годині увечері відбулися 23-ті Загальні Збори організації, на яких відмічено Ювілей. Головою Відділу переобрано сот. Юрія Кононіва, який з малими перервами, очолює Відділ 20-ть років і назавжди був його рушійною силою.

В неділю 7-го березня о 4-тій годині по полудні, відбувся святочний ювілейний бенкет в 25-річчя Відділу в приміщеннях Українського Народного Дому в Ірвінгтоні, із офіційною і мистецькою програмами. В бенкеті взяло участь 190 людей.

Офіційну частину вечора відкрив голова Відділу Ю. Кононів і передав ведення цілости програми господареві імпрези проф. М. Чировському. Сот. Кононів відкриваючи свято, відчитав привіт 1-му Відділові ООЧСУ від його ініціятора й першого голови ГУ ООЧСУ інж. Є. Ляховича. Центральною і офіційною точкою була доповідь другого з черги голови ГУ ООЧСУ, ред. І. Білинського, в якій він коротко переповів осяги в праці організації, спертій на її ідейних основах, в минулиму, її завдання сьогодні і її гармонійне ідейне пов'язання із процесами на батьківщині.

Мистецьку частину виконано силами молоді. Молоденька і вже визначна піяністка на терені Нюарку та Ірвінґтону, яка здобула вже признання в американському товаристві музичних виховників, Ірина Пелех, відограла дві композиції: „Прелюдію і Фугу на Гуцульські Теми", Нижанківського і „Поему Карпат", Фоменка. Таланoвита учениця балету, Наталка Лазірко виконала народний танок „Жниварка". Люба Мостова, учениця 3-го Вищого курсу Українознавства продеклямувала поему Али Косовської „Син командира". Група дівчат СУМА Люба, Леся, Оля і Оксана Генсьор, Наталка Войціх і Оля Псюк відспівали дві народні пісні, „Родимий краю" і „Васильки". При фортепіяні — Ліда Семанишин. Мистецьке оформлення було в руках І. Кононів, а оформлення декорацій — в руках Ф. Луцишина.

Під час обіду привіти зложили: голова ГУ ООЧСУ, І. Винник і голова місцевого Відділу УККА, мгр Я Рак.

На святочному бенкеті були репрезентації: від ГУ ООЧСУ, ГУ СУМА, ГУ Т-ва Кол. Вояків УПА; від Відділів ООЧСУ Ню Йорку, Асторії, Пасейку, Перт Амбою, Йонкерсу, Джерзі Сіті, Віліямстауну, Бруклину, Ню Бронсвіку; Осередків СУМА Нюарку, Ню Йорку, Пасейку, Джерзі Сіті, Йонкерсу; Відділів Т-ва Кол. Вояків УПА Нюарку і Йонкерсу. Письмові або телефонічні привіти прислали від: ГУ ОЖ ООЧСУ, Метрополітального Відділу Українських Бібліотекарів, Відділів ООЧСУ в Чикаґо, Алентауну, Гемстеду, Палатайну і других.

Від місцевих організацій були репрезентації: Відділ УККА, Нар. Дім., Станиця ВВ, І УНД, ОБВУА, Окружний Комітет УНС, 32-ий і 28-ий Відділ СУА, Українська Гетьманська Організація, Рідна Школа, Т-во „Самопоміч", 207-ий Відділ „Провидіння', Станиця Пласт, Хор св. Івана Христителя, 371-ий Відділ УНСоюзу. Своєю приявністю вшанували ювілей парох Української Католицької Церкви в Нюарку о. д-р Гринчишин і парох Української Православної Церкви в Ірвінґтоні, о. протопресв. Селепина.

Перший Відділ ООЧСУ в Нюарку та Ірвінґтоні видав з нагоди своєї річниці, ювілейну книгу, яка своїм оформленням і змістом зробила велике враження на приявних. Її зміст: вибір з поезії Лесі Українки, для відзначення 100 років від її народження, привіт від ГУ ООЧСУ, стаття проф. І. Вовчука, „Суть нашої роботи під сьогоднішній день, стаття інж. Є. Ляховича, „Початки ООЧСУ (передрук з журнала „Вісник", лютий 1957 р.), стаття сот. Ю. Кононіва „У 25-ліття І-го Відділу ООЧСУ, сім знімок із минулого Відділу та з численних привітів. Книжка кінчається ще дотепер недрукованим віршем св. п. Є. Маланюка „Купив цей час фальшивою ціною".

М. Ч.

Авторський вечір письменниці Ольги Мак у Торонто

Заходами Літературно - Мистецького Клюбу — відділу Асоціяції Діячів Української культури в Торонто відбувся авторський вечір письменниці Ольги Мак, на який прибула численна публіка (понад 150 осіб). Голова Клюбу інж. Леоніда Вертипорох привітала сердечно письменницю і прочитала про її життьовий шлях. О. Мак пережила страхіття голоду й єжовщини на Україні, а іміґрувавши на невеселий побут в Бразилії в 1947 р. вкінці прибула на стале поселення до Канади.

Про її літературну творчість, як видатногo і талановитого прозаїка розказав м-р Ів. Кузів. Про історію видавання її творів, майже всі видані у Видавництві „Гомону України", оповів ред. Іван Вараниця. („Бог вогню" „Жаїра", „Проти переконань", „Чудасій").

Проф. Оксана Бризгун-Соколик прочитала нову актуальну новелю „Весняна громовиця".

Письменниця у своєму слові розказала дещо з переживань, в часі побуту в Бразилії, та передала кілька дуже цінних думок про сучасний світ. Прочитала уривок твору з доби гетьманщини, з часу гетьмана Івана Мазепи.

Ольга Мак належить до письменників „Доброї книжки", її герої не плаксиві, а борці з „зубами", як висловилася письменниця.

У своєму виступі Ольга Мак доказала, що вона не лише добра письменниця, але й добрий промовець та мистець слова.

Л. В.

У Ню Йорку відбувся IX Делегатський...

(Закінчення з 1-ої стор.)

нування з існуючим в Україні режимом рівняється визнанню окупаційної влади, що промовець рішуче відкидає протиставляючи цій концепції основну місію української вільної громади: вимагати відновлення української ні від кого незалежної демократичної української держави. — Так само, через переслану записну стрічку, передав З'їздові привіт голова Виконного Органу інж. С. Довгаль. У своїх звітах однаково голова І .Паливода, як і фінансовий референт Залізко скаржились, що пізній вік багатьох членів місцевих Відділів, загальна економічна скрута та — головно — розколи в деяких партіях і їх неперебірлива критика на адресу керівників Державного Центру погіршили в 1970 р. збіркову акцію в порівнанні з минулими роками. У 1969 р. зібрано 14.199 дол. та разом з переносом було 21,682 дол., у 1970 році зібрано тільки 11,569.60. Голова Контрольної Комісії п. Нешта підкреслив, що Головна Управа видаткувала тільки 3 відс. із зібраної суми на адміністраційні видатки. На існуючих 26 Відділів — два „завмерли", але, зрештою, делегати з різних Відділів, як з Боффало, Бриджпорту, Міннеаполісу, Савт Бавнд Бруку, Ню Гейвену, Нюарку, Ню Йорку, Петерсону, Трентону, Філядельфії і інших — вказували на познаки на покращання атмосфери та пожвавлення громадської активности, також у співпраці з Відділами УККА. У дискусії засуджували внутрішньо-партійний поділ та переплутування ідеї самостійництва, символом якої є Державний Центр, з недоліками, що їх треба критикувати і направляти. Прийнято резолюції з закликом до повної консолідації. Під час вечері промовляв віце-президент проф. М. Степаненко. Приявними були уповноважені 32 делегати від Відділів, крім членів керівних органів і гостей, разом коло 60 осіб.

До Головної Управи, яка з-поміж себе вибирає голову, заступника, секретаря, фінансового референта і скарбника, увійшли (за абеткою): Я. Валабан, С. Букшована, Д. Захарченко, В. Касірук, І. Кедрин, П. Кіра (заступник), Л. Куделя, М. Кучер, П. Лимаренко, Ю. Нагорний, І. Поліщук, П. Самойлів, А. Фалько, І. Шабельський, М. Шпитко (заст.) До Контрольної Комісії увійшли: М. Бігун, А. Гудзовський, К. Степовий, М. Тарасюк, О. Шевченко. На почесних членів Об'єднання обрано д-ра К. Панківського, дир. І. Крамаренка, проф. І. Паливоду й інж. С. Шоха.

Всегромадське зібрання в Філядельфії

В неділю, 14 березня ц. р. о годині 5 - ій по полудні, в парохіяльній залі церкви Царя Христа в Філядельфії започатковано всенародне зібрання громадян - українців, членів і прихильників різних організацій Українського Визвольного Фронту, як теж учасників різних політично - партійних переконань. На ньому виголошено дві основні доповіді: Мгр Слави Стецько на тему „Християнська і національна ідея у визвольній боротьбі України" і проф. Івана Вовчука на тему „Помісність УКЦ і 50 - річчя УАПЦ". Додатково д - р Іван Скальчук, голова філядельфійської філії УККА зачитав комунікат цієї філії до справ, які заіснували в зв'язку з номінацією о. крилошанина Стаха на становище єпископа — помічника філядельфійської митрополії. Зібрання відкрив голова 6 - го Відділу ООЧСУ інж. М. Ганушевський, а проводила президія в складі голови д - ра О. Білика і секретаря п. М. Бачари.

Характеристичною рисою обох доповідей був серіозний підхід до проблем церковного і національного українського життя, основна аналіза процесів в Україні, поважна арґументація помісности УКЦ, перспективне відмічення ролі УАПЦ в процесі єднання наших православних митрополій і всієї нашої православної спільноти віруючих.

Чиста справа вимагає чистих рук! Ті, що дають інтерв'ю „Вістям з України", ті, що говорять через окупантське радіо в Києві, ті, які ще й тепер гостять совєтських чиновників в своїх домах, - не мають чого шукати в акціях за благородні цілі, але мають найперше розкаятися і засудити свої совєтофільські позиції — була мова на зборах.

Приявні, понад 400 осіб, бурхливими оплесками одобряли становища прелеґентів, перериваючи їх з'ясування, а наприкінці, на внесення інж. М. Ганушевського схвалили резолюції, в яких показано широку панораму становища наших Церков в Україні і на чужині та змаг їх за українські національні вартости.

М. Р.

В особистій справі

Просовєтський журнал „Нові Обрії", що появляється в Гамбурзі, Західня Німеччина, у 4-му номері надрукував без мого відома і без подання джерела мою статтю „Про нових „радянофілів". (Ця стаття була надрукована в „Українському Житті" — Чикаґо і „Вільному Слові" — Торонто.) Поява статті у названому журналі без подання джерела, але за моїм підписом викликала враження, що я особисто статтю туди післав. З приводу того поширено невірні, злобні й кривдячі для мене голоси усно і навіть з натяками в деякій пресі. Щоб припинити всякі сплетні і фальшиві коментарі довкола цього випадку заявляю — мою статтю „Про нових „радянофілів" в журналі „Нові Обрії" надруковано без мого відома. Статті до журналу „Нові Обрії" я не посилав і з журналом немаю жадного контакту.

Микола Галів

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ Є ПРОТИ схоплювання літаків. Коли 6 філіппінських комуністів схопили три дні тому пасажирський літак у Манілі і скерували його до Кантону, то китайські комуністи ввічливо поставились до всіх 19 пасажирів, між ними шестеро американців, і за 24 години відіслали всіх разом з літаком до Гонґ Конґу.

4,000 МИРЯН МАНІФЕСТУВАЛО У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

Владик в ЗСА у відповідь на запит, яке становище архидієцезії до справи патріярхату. Він сказав, що „немає українського католика, який не бажав би завершення УКЦеркви патріярхатом", хоч він уважає, що слід додержуватися „гідних достойних засобів".

Д-р Володимир Бачинський, керівник маніфестації, відкрив віче, яке відбулося на вул. Френклін, а не, як раніше запляновано, в сусідньому Горожанському Клюбі, який заледве чи був би помістив велику масу мирян — оцінювану на приблизно 4,000 осіб поліційними властями. Після вступного слова, з'ясовуючи ціль маніфестації та підкреслюючи бажання єдности в рядах УКЦеркви, д-р Бачинський попросив до мікрофону проф. Івана Лисяка-Рудницького, який відчитав в англійській мові заяву Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви, чому влаштовано цю маніфестацію та які є прагнення мирян. Проф. Рудницький закінчив заяву закликом до „праці в єдности і спільному порозумінні". Після відчитання привітів від голів поодиноких Відділів Т-ва за Патріярхальний Устрій, д-р Бачинський попросив до слова д-ра Зиновія Гіля, голову Крайової Управи Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви, який з черги з'ясовував причини і ділі маніфестації. Серед причин маніфестації д-р З. Гіль назвав недавнє найменування о. прелата Івана Стаха на єпископа-помічника без відома Верховного Архиєпископа Йосифа. Д-р Гіль в імені мирян закликав українських католицьких Владик з'їхатися на запляноване Синод у Вінніпеґу в червні цього року та „вирішити патріярхальну конституцію, а не як правити акафисти". Він заявив, що якщо б „наші Владики бойкотували Синод, то не мають чого вертатися ані до Філядельфії, ані до Стемфорду, ані до Чикаґо". Він рівнож закликав „наш громадський провід — хай заявиться, де він є — чи за Візантійський, чи за Український Києво-Галицький Патріярхат".

Мґр Єва Піддубчишин в англійській мові висловила побоювання, що „Рим торгує з Москвою Українською Католицькою Церквою" та критикувала українських католицьких Владик в ЗСА, як рівнож „ними контрольовану пресу", за опрокидування акції мирян за Патріярхат та за „їхню мовчанку на заходи Східньої Конгрегації уневажнити наш Синод" і на „прояви нехтування Ватиканом постанов Другого Екуменічного Ватиканського Собору у відношенні до нашої Церкви". Вона обвинувачувала Владик в дезінформації та нехтуванні бажань мирян.

Від Т-ва Студентів за Помісніть УКЦеркви промовляв Юрій Карпінський, який заявив, що „ми не просимо, а вимагаємо патріярхату від Ватикану за вірність і кров українських мучеників ... Рим є вічний, але й Київ є вічний", закінчив свою промову репрезентант студентської організації. Короткі заяви зложили ще пп.: Р. Яценків (Чикаґо), від Центрального Комітету Оборони обряду, традицій і мови УКЦеркви; інж. М. Лонкевич (Рочестер); д-р Р. Осінчук (Ню Йорк); М. Бойко (Ню Гейвен); Любинський (Гартфорд); О. Гарасовський (Чикаґо); В. Пасічняк (Віппані); д-р В. Пушкар, голова Світового Т-ва за Патріярхат. На закінчення віча, проф. Мирослав Лабунька відчитав звернення до Владик, в якому він з'ясував вимоги Т-ва за патріярхальний устрій до єдности, правопорядку, спільної дії до завершення УКЦеркви патріярхатом та введення в життя постанов Синоду".

„Заперестаньте боротьбу з нами", читав проф. М. Лабунька, „ми не хочемо боротьби, ми хочемо єдности. На слідуючому Синоді звернімся спільно до Папи з проханням про піднесення нашої Церкви до гідности Патріярхату на чолі з Верховним Архиєпископом Йосифом". Це звернення, повідомив проф. Лабунька, буде вислане до українських католицьких Владик в ЗСА.

Відспіванням „Боже Вислухай Благання" миряни закінчили цю велику і прикладно мирно-достойну маніфестацію о год. 2.30 по полудні.

У Ню Йорку показано Глібівську виставу „Що посієш — те й пожнеш"

(Закінчення з 1-ої стор.)

про відповідне освітлення „плямами" Водія - Марту Зелик, зодягнену в стилеву модерну українську ношу, та тих дівчат і юнаків, котрі виголошували глібівські тексти, поруч із виконавцями, і про освітлення сцени, відповідно до подій, що чергувалися одна за одною немов на кінофільмі; сповнені фантазії і мистецького смаку костюми й маски, в кількості 120, запроєктувала Марія Витвицька, а технічно виконували матері-труженицi, шиючи надзвичайні костюми для людей, квітів, птахів, звірів, дерев і т.д. для своїх улюблених дітей — так же щиро полюблених глядачами малих виконавців великої, двогодинної вистави байки, яка „справді ясну правду чеше" і яка в кінці силою слова, театральної гри, музики, міміки і танку переконливо довела глядачеві кожного віку, що „Що посієш — те й пожнеш!" Зв'язкові тексти між окремими картинами-байками написав Л. Полтава.

У виставі брали участь 35 дітей від 7 до 15 років віку. Глядачі часто аплодували виконавцям, прізвища яких вони довідалися із скромної, акуратно виданої програмки. У кінці вистави заля викликала режисера п-і Лідію Крушельницьку, якій піднесено два великі кошики квітів, і всіх виконавців та спів робітників. (п).

ІЗ ШВЕЦІЇ ПОЇДЕ 26 ц. м. до Гавани на Кубі делеґація, яка буде нараджуватися з кубинськими комуністами про можливості покращання взаємин між Швецією з її ліво - соціялістичним урядом та Кубою Фіделя Кастра.

Успіхи наших професіоналістів

Щораз частійше можна зустріти замітки на сторінках наших газет про успіхи українських професіоналістів, які наполегливою працею здобувають високі становища в американських університетах та в науковому світі. До них треба зачислити й д - ра Степана Чорнія, який від 1965 - го р. працює в Нюйоркському стейтовому університеті в Брокпорті в мовно - літературному департаменті, як надзвичайний професор (Асошіейт професор). Та ось 1 - го березня 1971 р. адміністрація університету офіційним письмом повідомила д - ра Чорнія, що на підставі успішної наукової та педагогічної діяльности йому присвоєно звання професора Нюйоркського стейтового університету з ділянки Славістики з днем 1 - го березня 1971 р. Треба згадати, що д - р С. Чорній є автором кількох книжок, серед яких його „Граматика української мови" в двох томах включена до програми українських студій в Албертському університеті в Едмонтоні, а також користуються нею деякі Школи Українознавства в Канаді й Америці. Недавно д - р Чорній закінчив новий підручник з української мови для англомовних учнів, який незадовго має бути виданий Шкільною Радою УККА, та упорядкував „Хрестоматію з української літератури" від найдавніших часів до В. Симоненка включно.

Крім того, д - р Чорній опублікував ряд наукових статтей з ділянки української літератури та чимало публіцистичних статтей з різних ділянок українського життя.

До програми мовного відділу університету, д-р Чорній впровадив декілька курсів з української мови та літератури. В цьому весняному семестрі, д - р Чорній викладає українську літературу 2 - ї пол. XIX ст. На цьому курсі має дванадцять студентів. В осінньому семестрі 1971 р. д - р Чорній викладатиме початковий курс української мови, а також семінар з української літератури.

Серед української громади в Рочестері д - р Чорній здобув собі повагу й признання своєю конструктивною, наполегливою і корисною працею як викладач української мови та літератури в Школі Українознавства, а зокрема, як її енергійний директор та реорганізатор.

Маленьку восьмиклясову „Рідну Школу" він розвинув у повну середню Школу Українознавства, в якій зараз навчається понад двісті учнів. В школі під його керівництвом успішно відбулося вже три іспити зрілости. Зараз д - р Чорній опрацьовує програму й пляни для відкриття дворічного педагогічного інституту в Рочестері з метою школення молодих учителів для українських шкіл.

Успіхи в Школі Українознавства були б напевно багато кращі, коли б уся громада більше допомагала й директорові школи і батьківському комітетові втримати цю школу на належному рівні, переконати батьків, які цураються „Рідної Школи", щоб таки посилали дітей до української школи. На курсі літератури, що є частиною програми стейтового університету, і веде його д - р Чорній, повинно бути не дванадцять, а щонайменше шістдесят студентів. Адміністрація стейтового університету дала згоду на впровадження курсів з ділянки українознавства, але курси можуть існувати при умові, що будуть студенти, без студентів нічого не вийде! Здається, що нам не завадило б де в чому повчитись у американських негрів, які, не тільки окремі курси, а цілі укомплетовані відділи й дослідні інститути вже мають у всіх університетах Америки.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

(Закінчення зі стор 2-ої)

усім прошаркам нашого суспільства, а тому часто свідомо спрощуємо стиль або вияснення окремих явищ, анатомії, фізіології тощо. Коли б ми змінили стиль подавання матеріялу, велика частина нашої громади не користала б із основних інформацій про здоров'я. Власне, не користала б та частина, яка таких інформацій найбільше потребує, бо професіоналісти мають чимало своєї літератури. Ми ж уважаємо, що з привілею збереження доброго здоров'я повинні користуватись усі прошарки нашої громади, і тому достосовуємо стиль подавання матеріялу до її потреб і змоги сприймання. Ваше побажання, щоб „ще більше робити", Вам би слід переслати професійним товариствам.

ВШ М. Г., Філядельфія. Дякуємо за теплого листа. Повністю прилучаємось до Ваших почувань відносно плекання нашої чудової мови, як також до людських сантиментів відносно нашої української черемхи, каштанів, калини. До речі, всі вони, свого часу, — лікарські рослини, хоч пам'ять про них ми винесли з інших причин ще з молоком матері. Вітаємо Вас.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, відійшла від нас у Засвіти, наша Найдорожча і Незабутня

ДОНЬКА, СЕСТРА і ТЕТА

ІВАННА ЦІСИК з дому Тарнавська

у Дітройті, дня 19-го березня 1971 року, після довгої і важкої недуги.

Родина складає подяку Всім, хто своєю добротою, дружбою і прихильністю, причинився до облегшення терпінь Покійної і Її родини, та віддав сл. п. Іванці останні християнські прислуги.

Зосібна щиро дякуємо:

За похоронні відправи Всечеснішому о. Ігуменові і Пароховi міста Дітройту Іннокентієві Лотоцькому, ЧСВВ;

Всечеснішому о. Ігуменові і Пароховi м. Ню Йорку, д-рові Володимирові Гавлічеві, ЧСВВ, який приїхав до Дітройту, щоб віддати останню прислугу Покійній;

та за участь у відправах Всечеснішому о. Капошкові Іванові Прокоповичеві з Дірборн, Міш.

Складаємо щиру подяку Паням Уляні Целевич, Чикаґо, Голові ОЖ ОЧСУ Америки, Степаніді Дужецькій від Марійської Дружини, Теодозії Стельмах від 63 Відділу СУА та панові Василеві Щербієві, Голові ООЧСУ у Дітройті за зворушливі промови на похоронах.

Особливо ми вдячні тим Паням, що посвятили цілі ночі, доглядаючи хвору Іванку, щоб забезпечити їй повну опіку в часі недуги.

Дякуємо теж усім Громадянам, які взяли так численну участь у відправах і похоронах, та тим, що висловили своє співчуття листами.

РОДИНА

В пам'ять Покійного, Дорогого ШВАҐРА

д-ра ВАСИЛЯ ШКУДОРА

складаємо 25.00 долярів

на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді.

Зеновій і Осип ГУЛЕЙ

Перед З'їздом „Арґентинців"

Дня 20-го березня ц.р. відбулася в Народному Домі в Ню Йорку нарада ініціятивної групи громадян для підготови першого З'їзду колишніх українських еміґрантів в Арґентині, які впродовж останніх років переїхали переважно до ЗСА і Канади та стали громадянами цих країн. В нараді, якою проводив д-р Роман Мороз, взяли ще участь: д-р М. Барусевич, інж. Ю. Гошовський, п-і мґр Ольга Патрило-Мороз, і пп. М. Івасівка, М. Бурчак, Ст. Путикевич та Ст. Фарміґа.

Вирішено, що з'їзд наших „арґентинців" відбудеться в суботу й неділю, 11 і 12-го вересня 1971 року на оселі УНСоюзу „Союзівка" в Кергонксоні, Н.И. Під час з'їзду буде влаштована виставка картин відомих українських мистців, що проживали і творили в Арґентині, як також виставка книжкових видань українських видавництв, з яких деякі ще й досі ведуть там видавничу діяльність. До багатої концертової програми з'їзду вирішено запросити визначних артистів-„арґентинців", що перебувають тепер у більшості у ЗСА. По концерті відбудеться бенкет і забава при звуках оркестри п. Строцького. Чистий дохід з усіх цих підприємств призначений на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі.

На нараді створено Діловий Комітет, що його очолив д-р Роман Мороз. Діловий Комітет буде щиро вдячний усім землякам - „арґентинцям" за ласкаві поради й побажання відносно цього нашого першого з'їзду, на якому сподіваємось також окремих гостей-„залищенців" з Арґентини. У всіх справах, що стосуються підготови з'їзду, просимо писати (або телефонувати) на адреси:

Mr. M. Burchak
34-06 — 72th Street
Jackson Heights, N.Y. 11372
Тел.: (212) 478-3048

Mr. M. Iwasiwka
127 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
Тел.: (212) 674-8280

Д-р Григорій Васькович — новим доцентом УВУ

Мюнхен. — (Прес. інфор. УВУ). Сенат УВУ затвердив на пропозицію Деканату Філософічного Факультету — на своєму 3-ому Засіданні, в дні 26 січня 1971 р. д-ра Григорія Васьковича доцентом педагогіки.

Г. Васькович, родж. 12го грудня 1919 р. в с. Ростічках у Галичині, студіював в УВУ в рр. 1946 - 50 психологію, педагогіку та філософічні науки; свої студії закінчив докторатом, на підставі докторської дисертації н. т. „Ідея шарової побудови психіки".

В зв'язку із тим, що після смерти нашого визначного та заслуженого педагога проф. д-р г. к. Григорія Ващенка в УВУ залишалася необсадженою катедра педагогіки й дидактики, д-р Г. Васькович був 1965 р. запрошений на викладача УВУ. До своєї габілітації підготовлявся він з 1966 р. В 1969 р., закінчив він першу частину своєї габілітаційної праці н. т. „Вплив Кершенштайнера на українську педагогічну думку та його значення для української педагогічної проблематики", і ця частина вийшла в серії скриптів УВУ (як ч. 33) п.н. Шкільництво в Україні 1905 - 1920 рр. 223 стор. В 1970 р. віддав він і другу частину праці: Кершенштайнер і українська педагогіка (191 стор.), і в тому часі почалася вже само габілітаційне поступовання, а кандидат започаткував ще працю над німецькою версією праці — у зв'язку із тим, що на його головного патрона запрошено професора мюнхенського університету — д-ра Мартіна Кайльгакера (з огляду на те, що в УВУ не було до тієї ділянки фахівця). Другим рецензентом був проф. д-р О. Кульчицький.

Після позитивної оцінки праці, відбулося ранком 26 січня габілітаційне колоквіюм, і на підставі його позитивного висліду поставила про*. д-р Н. Полонська-Василенко, як Декан Філософічного факультету відповідне внесення на засідання Сенату, зваживши, що д-р Г. Васькович — як довголітній викладач — був звільнений від пробної лекції. Тому що катедра педагогіки в УВУ була необсаджена, д-р Г. Васькович стає доцентом-суплентом, тобто стає в. о. керівника катедри.

Треба сказати, що оцінка праці д-ра Г. Васьковича була настільки позитивною, що працю рецензенти доручили до друку, як таку, що вона подає в німецькій мові інформації про зв'язки української педагогіки із німецьким педагогічним мисленням, і то в розмірі, що далеко виходить поза те, що досі було відоме. Дальше оцінка констатувала, що в ділянці дослідження особи й науки Кершенштайнера — досі завжди дуже ціненої постаті — праця д-ра Г. Васьковича є необхідним джерелом для майбутнього. Таким чином новий доцент спричинився до встановлення нових зв'язків УВУ з німецькою наукою, стаючи живим доказом важливости діяльности УВУ в екзилі.

На марґінесі виставки картин Темістокля Бирсти

Про виставку картин Темістокля Вирсти, якої відкриття відбулося в п'ятницю 26-го лютого 1971 р., в залі УСО „Тризуб" у Філядельфії, напевно прийдуть голосні відгуки фахових мистецьких критиків вповні заслужені.

Це його 34-та з черги експозиція (23 у Франції — 17 в самому Парижі, — 3 в Італії, а далі Швайцарія, Голляндія, Данія, Бельгія, Канада і 3-тя ЗСА).

На марґінесі цієї культурної події з радістю годиться підкреслити, що наше молодше покоління поволі перебирає організацію культурних підприємств у свої руки.

Ми не знаємо подробиць, як дійшло до цієї культурної події, знаємо тільки, що подружжя Чорпітів нав'язали контакт із видатним мистцем, а Христя Чорпіта виявила в зв'язку зі згаданою виставкою особливі провідницькі здібності — винаймила гарну залю в найбільшому українському скупченні Філядельфії; як спонзорка не вагалась на більший видаток, щоб зробити потрібну інсталяцію світла над експонатами.

Її великодушний жест ще більше заімпонував нам вже на вступі на залю, де не було (як звичайно водиться), добровільних датків, тільки книга підписів відвідувачів, і безкоштовна програмка, не згадуючи ввічливого запрошення не тільки на виставу, але й до буфету.

Залю заповнила добірна публіка — крім образотворчих мистців та мистців слова (письменників, поетів) та сцени, ми стрінули там наших професіоналістів (лікарів, фармацевтів, інженерів), купців, підприємців та ін.

Виставку відкрив інж. Ст. Чорпіта прохаючи виголосити слово про мистця проф Петра Мегика.

Приємною несподіванкою був виступ солістки паризького радія Уляни Чайківської-Вирсти дружини мистця яка виконала три пісні (2 народні і одну модерну пісню — музичної обрібки українського композитора Кузана з Парижа).

Завдяки зв'язка мсл. п. Архипенка з мистецьким світом Франції, мистець Темістокль Вирста дістався до найкращих ґалерій Парижу. У зв'язку з цим насувається думка, чи не було б доцільним, щоб наші мистці у вільному світі за допомогою наших мистців у Франції (які там вже мають зв'язки з французьким мистецьким світом), не могли б влаштувати своєї репрезентативної виставки в столиці Франції, на взір тієї, що завдяки Марусі Бек, була в Дітройті.

Я. К.

Висліди змагань українських клюбів

„Тризуб" Філядельфія програв з рахунком 1:2 півфінальні змагання за футбольний чемпіонат і Чашу ЗСА з німецькою дружиною „Донав Швабен". Ця зустріч відбулася минулої неділі, 4-го квітня, у Клівленді.

УСК Ню Йорк зазнав поразки 0:1 від німецької дружини Елізабет СК у минулонедільних мистецьких змаганнях „Великої Чотирнадцятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу, які відбулися на грищі Елізабет СК у Фарчерс Гров, Н.Дж.

„Чорноморська Січ" Нюарк одержала дві точки перемогою воковером з рахунком 1:0 над дружиною „Інтер Довер", яка спізнилася на ці мистецькі змагання Футбольної Шейфер Ліґи стейту Ню Джерзі, визначені на неділю, 4-го квітня, у Вудбрідж, Н.Дж.

„Крилаті" СУМА Йонкерс перемогли з рахунком 2:0 німецьку дружину „Швабен" на її грищі Троґс Нек у Бронксі у мистецьких змаганнях Першої Дивізії Німецько-Американського Футбольного Союзу, які відбулися минулої неділі, 4-го квітня. Ворота для переможців здобули: Попович і Кіляр.

Відбиванкарі „Ч.Січі" з Нюарку здобули перше місце у великому відбиванковому турнірі 15 чоловічих дружин Сходу ЗСА, який відбувся минулої суботи, 3-го квітня, в Балтиморі, Мд. Завдяки цьому чемпіонатові офіційного турніру Відбиванкового Союзу ЗСА дружина „Чорноморської Січі" закваліфікувалася до крайових першостей ЗСА, які відбудуться в днях 5, 6, 7 і 8 травня у Бінґгемптоні, Н.П.

СПОРТ

Редаґує В.Сохан

ЖІНОЧА ВІДБИВАНКОВА ДРУЖИНА „Ч. СІЧІ" ПОДВІЙНИМ ЧЕМПІОНОМ

Вдруге в своїй історії 1-ша жіноча дружина здобула звання чемпіонок Американської Атлетичної Юнії Стейту Ню Джерзі в турнірі, що відбувся в суботу, 2-го березня, в залі Колюмбія Гай Скул в Мейплвуді. Це вже 4-ий з ряду чемпіонат „Ч. Січі", що їх здобули: 1-ша чоловіча відбиванкова дружина, теж в ААЮ турнірі, 1-ша футбольна дружина, стейтовий чемпіонат в грах за аматорську Чашу ЗСА і врешті 1-ша жіноча відбиванкова дружина, після чемпіонату ВЛіґи, звання чемпіонок і трофей ААЮ. До речі наші спортовки повторили свій успіх з минулого року, коли вони були теж подвійними чемпіонатами в Лізі ААЮ. Звітовий відбиванковий турнір „Ч. Січ" розпочала змаганням з ВК Ленделс, в яких здобула перемогу 2 : 0 сетів, але в черговій зустрічі з Парсипані українкам не повезло і вони закінчили гру нерішеним вислідом 1 : 1. Несподівана втрата цього важливого сету дещо захитала можливостями „Ч. Січі" на здобуття лаврів чемпіонок. Одначе, як пізніше показалося, цей припадок у більшій мірі став доміжним до вияву великого завзяття і запалу, що ними пописувалися українки з основнішими суперницями в рішальних про чемпіонат змаганнях. Вже в 3-ій зустрічі турніру з віце-чемпіонками ліґи — УМСА Ровей, „Ч. Січ" здобула перемогу 2 : 0, 15 : 3, 15 : 5. У грі з другими кандидатками на чемпіонок турніру, ВК Лівінґстон, що були для обидвох дружин і ок. 200 глядачів найбіль емоційними, українки перемогли 2 : 0 (15 : 6, 15 : 9). В 5-их і останніх змаганнях турніру „Ч. Січ" розгромила чолову латвійську дружину „Курса" 2 : 0 і остаточно здобула звання чемпіонок ААЮ. На відзначення за цей новий великий успіх заслуговують усі спортовки, які справді показали численним глядачам гру на високому рівні з усіми емоційними прикметами. Склад „Ч. Січі": Діяна Сенежак, Оксана Бук, Ліля Сиґіда, Марійка Гарматій, Тулай Дуяль, Роксоляна Сорочко, Лідія Бойко, Оксана Ярош, в резерві С. Король і Л. Лапичак. Менаджер і тренер інж. Адріян Лапичак.

Показник гор турніру:

1. „Чорномор. Січ"	9:1	точок
2. ВК Лівінґстон	7:3	"
3. ВК „Курса"	6:4	"
4. Парсипані Рек	5:5	"
6. Ровей УМКА	5:5	"
7. ВК Ленделс	3:7	"

У вечері, по закінченні турніру, в залі ресторану Савой Плаза в м. Орендж, наші подвійні чемпіонки й численна група представників Управи УСТ „Ч. Січ" на чолі з головою Т-ва М. Стебельським і головою спортової секції д-м І. Ярошом, взяли участь в річному бенкеті Жін. Відб. Ліґи Ню Джерзі. Бенкетом проводив президент Ліґи п. Рей Ломакс, якому асистували інж. Адріян Лапичак, предсідник ААЮ Гарольд Слопер і комішенер Джозеф Шарплес. Під час бенкету чемпіонкам „Ч. Січі" вручили нагороди: великий Трофей Ліґи, індивідуальні Чаші і Чашу та плягу ім. Ленделса за найкращу спортову поведінку в сезоні. Ці останні нагороди вручають дружині, що дістане найбільше голосів менаджерів усіх дружин ліґи кореспонденційним голосуванням.

Т. Твардовський

„ТРИЗУБ" — ЕЛИЗАБЕТ СК 1 : 1 (1 : 0)

Філядельфія, 28-го березня 1971 р. заповідалися ці змагання незвичайно завзятими, бо обом дружинам залежало на точках для осягнення кращої льокати в табелі. Хоча було заповіджено, що обі дружини будуть грати у своїх найсильніших складах, сталося зовсім навпаки і обі дружини грали в дуже послаблених складах. Це, очевидно, вплинуло на позем гри і на брак емоційности. На початку першої півгри Морейра здобув провадження для „Тризуба" з гарно виконаного карного копу. Вирівнюючі ворота впали в останніх хвилинах з вини оборони, яка замість відбити м'яч в поле, бавилась ним під своїми воротами. Цим змаганням приглядалося около 600 глядачів.

ЮНАЙТЕД ПЕН — „ТРИЗУБ" (аматори) 1 : 2

Краще пощастило аматорам, що вже третій раз з черги здобули дві точки перемагаючи противника на його власному грищі. Ворота здобули Кузевич і Качмар. Менаджер аматорів С. Юськів зорганізував дуже гарну дружину, що в більшості складається з наших студентів.

Любителі копаного м'яча повинні відвідувати чисельно її змагання і цим скріпити самопочування наших змагунів.

М. С.

У Ню Йорку курсуватимуть автобуси-експреси

Ню Йорк. — Після великого подорожчання оплат за таксівки, населення Ню Йорку дочекалось деякої полегші: за 30 центів в один бік можна буде мандрувати через Ню Йорк швидкісними автобусами. Щоправда, та швидкісна автобусна лінія досить обмежена: автобуси-експреси будуть ходити лише вранці й увечорі, з рогу 91-ої вулиці Схід і за пів години доїздитимуть до кінцевої зупинки на долині міста, у фінансовому районі Мангеттену. По дорозі вони будуть зупинятись тільки на рогах вулиць 86, 79 і доїздитимуть до Джон вулиці. Автобуси-експреси розпочнуть курсувати з понеділка 12-го квітня.

ШУКАЮТЬ НАЗВАНИХ БАТЬКІВ

Філядельфія. — Американська міська установа „Чілдрен Ед Сосайті" у Філядельфії — телефон КІ 6 — 2990, розшукує українських названих батьків для двох українських дітей-сиріт, 9-річного брата і 6-тирічної його сестри. Обох дітей схарактеризовано, як гарних і таких, які хочуть потрапити до родини для життя й відповідного виховання. Вістку надрукувала „Америка" з 30 березня.

ЖУРНАЛ-РІЧНИК „ЕСТАФЕТА"

Торонто. — Головний редактор журналу „Естафета", органу Асоціяції Діячів Української Культури, АДУК, д-р Богдан Стебельський і видавництво повідомили, що друге число „Естафети" вийде великою книжкою в 1971 р. і надалі буде щороку виходити одно число. Такі річники в продажу будуть коштувати 5 дол. за число. Спершу „Естафету" плянувалось видавати як піврічник.

НАГОРОДИЛИ МИХИЛА КМІТА

Сідней. — Український мистець в Австралії Михайло Кміт вже вдруге одержав австралійське відзначення за свою працю. На конкурсі в Сіднеї, завданням якого було виявити найкращий образ із щоденного життя, Михайло Кміт здобув перше місце і 1 200 дол. грошевої нагороди. Мистецький критик у „Сан Геральд" назвав його картину розкішною. М. Кміт бере активну участь в житті української громади в Австралії.

ТАРЗАН, Ч. 6537. Меду стверджує: вождя Ваву затруювали!

Лікуючий муж Момбай розвіяв острах Тарзана, що вождь батузів Вава може померти... заки здійсниться плян про мир між батузами й бонґами.

Ми перевірили вождя Ваву і я можу, Тарзане, сказати тобі тайну: хтось увів багато-багато отрути до харчу Вави... з таких трійливих корінців, які ростуть тільки в країні батузів!

Мовчи, Момбай! Хай Вава не почує цього! Журба може вбити чоловіка, який відкриє, що його затруював... його власний син!

Спершу я витягну отруту з Вави, Тарзане, а після того ми зробимо його знову сильним! Багато більшим і сильнішим, як його злий син Мамбо!